

2025 RAMAZAN VAAZ SİLSİLESİ:

---

25.GÜN

# DİL, MÜMİNİN AYNASIDIR!

(SÖZLERİMİZ CENNET KAPISI MI,  
YOKSA CEHENNEM ATEŞİ Mİ?)

YAZAR: ALİ AYKAÇ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ أْبْلَغَ مَا فِي الْإِسْلَامِ  
أَنْ يَحْفَظَ لِسَانَكَ وَيَدَكَ عَنِ النَّاسِ

Kişinin İslam'daki en güzel özelliği,  
dilini ve elini insanlardan sakınmasıdır.

Buhârî, İman, 9.

iletişim : (0)541 934 3778 daha fazlası için: [www.aliaykac.com](http://www.aliaykac.com)

---

Bu içerik, yazarının izni olmadan kısmen veya tamamen kopyalanamaz ve dağıtılamaz. İlgili yasağa aykırı hareket eden kişiler hakkında, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre telif hakları kapsamında yasal işlem başlatılacaktır.

بِسْمِ اللَّهِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

**Hamd**, bizleri bir kez daha rahmet ve mağfiret mevsimi olan günlere eriştiren, bizlere güzel sözleri emreden, dilin şerrinden korumamızı öğütleyen Yüce Allah’a ﷺ mahsustur. **Salât ve selâm**, sözü hikmetle süsleyen, insanlara hayır konuşmayı ya da susmayı tavsiye eden, âlemlere rahmet olarak gönderilen **Peygamber Efendimiz** ﷺ’in, onun âline, ashabına ve kıyamete dek onun izinden giden müminlerin üzerine olsun!

### ***Pek Aziz ve Muhterem Müslümanlar,***

İnsan, doğduğu andan itibaren kelimelerle büyür. **Bir çocuğun ilk kelimesi anne babasının kalbine nasıl bir sevinç bırakırsa, bir insanın ağzından çıkan kötü bir söz de bir başkasının kalbinde öyle derin bir yara açabilir.** Söz, yalnızca bir iletişim aracı değil, insanın hem kendi kaderini hem de toplumun geleceğini şekillendiren en güçlü silahıdır. **Dil, sahibini ya cennete taşır ya da felakete sürükler.**

Bazen bir ortamda konuşulan masum bir cümle, dilden dile dolaşır ve birinin itibarını sarsar. Bir kişinin bir başkası hakkında söylediğı küçük bir söz, öyle bir hale gelir ki, belki de bir ailenin dağılmasına, dostlukların sona ermesine ya da bir insanın ümitsizliğe düşmesine sebep olur. İşte bunun adı **gıybet ve koğuculuktur.**

**Gıybet**, bir insanın **arkasından, onun hoşlanmayacağı şekilde konuşmaktır.** Kimi zaman alayla, kimi zaman masum bir

sohbet havasında söylenen bu sözler, aslında **bir kalbi kırmaya, bir insanın onurunu zedelemeye yeten büyük günahlardır.**

**Koğuculuk *nemîme*** ise duyduğu bir sözü, insanları birbirine düşürecek şekilde aktarmaktır. Bu, **bir kıvılcımın büyük bir yangına dönüşmesine sebep olmak gibidir.** Bazen bir toplumu çökerten, yıllarca süren düşmanlıklara neden olan fitne ateşi, işte bu dilden çıkan birkaç kelimeyle başlar.

İslam, insanın canını, malını, namusunu nasıl koruyorsa, **onun şerefini ve onurunu da korur.** Çünkü bir insanın arkasından konuşmak, onun şerefini çalmak gibidir. Bu yüzden, Kur'an-ı Kerîm'de gıybet, çok çarpıcı bir benzetmeyle anlatılmıştır: ***“Ey iman edenler! Zannın birçoğundan sakının! Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurlarını araştırmayın ve biriniz diğerini arkasından çekiştirmesin. Hangi biriniz ölü kardeşinin etini yemekten hoşlanır? İşte bundan tiksindiniz! O hâlde Allah'tan sakının! Şüphesiz Allah tövbeleri kabul edendir, merhametlidir.”***<sup>1</sup>

Bu âyette gıybetin tiksindirici bir şey olduğu vurgulanıyor. Düşünün, bir insan hayatta en çok değer verdiği kardeşinin ölü bedeninden et koparıp yemeye nasıl tahammül edemezse, bir

---

<sup>1</sup> *Hucurât, 49/12.* يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيمٌ

**Müslüman da din kardeşinin arkasından konuşmaya öyle tahammül etmemelidir.**

Toplumda gördüğümüz pek çok huzursuzluğun temelinde, gıybet ve koğuculuk vardır. Örneğin:

- *Bir iş yerinde, yöneticinin hakkında yapılan dedikodular, çalışma ortamını zehirler.*
- *Bir aile içinde, bir kişinin bir diğerine hakkında kötü konuşması, yıllarca sürecektir kırılganlıklara yol açar.*
- *Bir arkadaş ortamında, birinin yokluğunda hakkında konuşulan sözler, güven duygusunu sarsar.*

**Bu günahlar sadece kişinin ahiretini mahvetmekle kalmaz, dünyada da insan ilişkilerini bozan en büyük hastalıklardan biri hâline gelir. İşte bu yüzden, dilimize sahip çıkmak, sadece bireysel bir sorumluluk değil, aynı zamanda toplumsal bir görevdir.**

İslam, dilin doğru kullanılmasını, insanları incitmemeyi ve toplumda huzur ve barışı sağlamak için büyük bir gayret göstermemizi öğütler. Peygamber Efendimiz ﷺ, dilin nasıl bir nimet olduğunu ve nasıl kullanılacağını çok güzel bir şekilde öğretmiştir. Bir hadisinde şöyle buyurur: **“Gerçek oruç, sadece**

**yemekten içmekten kaçınmak değil; dilini haramdan korumaktır.”<sup>2</sup>**

**Bu hadis**, dilin ne kadar önemli bir mesele olduğunu bizlere hatırlatır. Çünkü dil, insanın içindeki niyetleri ve düşünceleri dışa vurduğu yerdir. **Her kelime, bir insanın iç dünyasını, kişiliğini ve karakterini yansıtır.** İslam, insanın dilini doğru kullanmasını öğütleyerek hem bireysel huzurunu hem de toplumsal barışı sağlar.

Ancak, dilin yanlış kullanımı, toplumda büyük yaralar açabilir. **Bir kelime, insanın içindeki kin, öfke ve kırgınlıkları dışarıya vurmasının bir aracı olabilir.** Sözlerimizle hem insanlara yardım edebiliriz hem de onları derinden yaralayabiliriz. **Bu nedenle, dilin kontrolü, sadece bireysel değil, toplumsal bir sorumluluktur.** Peygamber Efendimiz ﷺ, dilin zararlı kullanımı hakkında şöyle buyurmuştur: **“Kişinin İslam’daki en güzel özelliği, dilini ve elini insanlardan sakınmasıdır.”<sup>3</sup>**

**Bu hadis**, sadece kendi diliyle değil, çevresindeki insanların huzurunu bozmaktan da kaçınmanın önemini vurgular. Bir mümin, diliyle de insanlara örnek olmalıdır. **Gıybet, koğuculuk, iftira ve kötü sözler**, sadece başkalarının kalbini kırmakla kalmaz, aynı

---

<sup>2</sup> *Ibn Mâce, Sıyam, 15.* قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّمَا الصَّوْمُ جُوعٌ وَعَطَشٌ وَإِنَّمَا الصَّوْمُ جُوعٌ وَعَطَشٌ وَإِنَّمَا الصَّوْمُ جُوعٌ وَعَطَشٌ

<sup>3</sup> *Buhârî, İman, 9.* قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ أْبْلَغَ مَا فِي الْإِسْلَامِ أَنْ يَحْفَظَ لِسَانَكَ وَيَدَكَ عَنْ النَّاسِ

zamanda toplumda güveni ve saygıyı zedeler. İnsanlar arasındaki dostluğu, sevgiyi ve kardeşliği yok eder. Bir başka hadisinde, Peygamber Efendimiz ﷺ, dilin gücünü şu şekilde açıklamaktadır: ***“İnsanın ağzından çıkan her söz, ya ona cennet kapılarını açar ya da cehennem ateşine atar.”***<sup>4</sup>

**Bu hadis**, dilin her an ciddi sonuçlara yol açabileceğini gözler önüne serer. **Bir insanın ağzından çıkan her kelime**, ona ya büyük sevaplar kazandırır ya da onu büyük günahlarla yüklenir. Bu yüzden, **her sözümüzü dikkatle seçmeli ve sadece hayır, iyilik, doğru ve güzel sözler söylemeliyiz.**

Toplumda huzurun ve güvenin sağlanması için, dilin kullanımı en temel unsurlardan biridir. **Bir ailede huzurun korunması için, herkesin diline sahip çıkması gerekir.** Bir iş yerinde işlerin düzgün yürümesi için, dedikodulara ve kötü sözlere karşı duyarlı olunması gerekir. **Toplumda barışın sağlanabilmesi için, herkesin doğru ve faydalı sözler söylemesi gerekir.**

Öyleyse, dilimize dikkat etmemiz, sadece kendi ahiretimize değil, toplumun genel huzuruna da büyük katkı sağlayacaktır. Unutmayalım ki, **bir kelime ile insanları huzurlu edebiliriz ya da bir kelime ile onları huzursuz edebiliriz.** Bu yüzden, ***“Söz gümüşse, sükût altındır”*** sözünü hatırlayarak,

---

<sup>4</sup> Tirmizî, *Birr*, 58; *İbn Mâce*, *Zühd*, 25.. قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُحْرِقُهُ لِسَانُهُ، وَإِنَّ لِسَانَ الرَّجُلِ يَجْعَلُهُ فِي جَنَّتِهِ أَوْ فِي نَارِهِ

dilimizi her zaman hayır için kullanmalı ve Allah'ın rızasını kazanmak için her kelimeyi dikkatle seçmeliyiz.

**İslam, dilin doğru kullanılmasını öğütlerken, aynı zamanda kalp ve niyetin de temiz olmasını ister. Çünkü dil, kalbin aynasıdır. Eğer kalpte kötülük, kin ve nefret varsa, dil de bu kötü düşünceleri dışa vurur. Ancak kalp temizse, dil de her zaman hayır söyleyecek, doğruyu ve güzeli dile getirecektir. Bu yüzden, dilimize sahip çıkarken kalbimize de sahip çıkmalı, her türlü kötülükten arındırmalıyız.**

*Rabbimiz! Bizleri, dilimizi ve kalbimizi her türlü kötülükten koruyan, sözü doğru ve hikmetli konuşan, İslam'ın güzelliklerini hayatımıza yansıtan kullarından eylesin!*

*Rabbimiz! Bizlere, dilimizin gücünü iyi kullanmayı, her sözü senin rızan için söylemeyi ve her durumda doğruyu ve hakkı savunmayı nasip eylesin!*

*( Âmin!.. )*

وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، الفاتحه